

בש"פ 3577/23 - פלוני נגד פלונית

בבית המשפט העליון

בש"פ 3577/23

לפני: כבוד הנשיאה א' חיות

התובע בתיק 1112470/18 (בית פלוני
הדין הרבני האזורי בנתניה):

נגד

הנתבעת בתיק 1112470/18 פלונית
(בית הדין הרבני האזורי בנתניה):

הודעה על הטלת קנס לפי סעיף 7א(ב) לחוק בתי דין
דתיים (כפיית ציות ודרכי דיון), התשט"ז-1956 מיום
10.5.2023;
עמדת הנתבעת מיום 18.5.2023;
עמדת התובע מיום 29.5.2023;
עמדת היועץ המשפטי לשיפוט הרבני מיום
30.5.2023;
הודעה מטעם הנתבעת מיום 11.6.2023

בשם התובע בתיק 1112470/18 עו"ד מאיר נקר
(בית הדין הרבני האזורי בנתניה):

בשם הנתבעת בתיק
1112470/18 (בית הדין הרבני
האזורי בנתניה): עו"ד יוסף אדרי

החלטה

בהתאם לסעיף 7א(ב) לחוק בתי דין דתיים (כפיית ציות ודרכי דיון), התשט"ז-1956 (להלן: חוק כפיית ציות), הובאה לידיעתי החלטת בית הדין הרבני האזורי בנתניה (להלן: בית הדין) מיום 8.5.2023, במסגרתה אשרר בית הדין, לאחר דיון שהתקיים בפניו, החלטה קודמת שנתן ביום 1.5.2023 - והטיל על הנתבעת בהליך שבכותרת קנס בסך 10,000 ש"ח לטובת אוצר המדינה וכן הוצאות בסך 2,000 ש"ח לטובת התובע. עוד הורה בית הדין, בין היתר, על "עצירה מיידית של חוב מזונות, עבר הווה ועתיד". זאת, כך הוסבר, לאחר שבית הדין התרשם כי אין הצדקה "להמראת האישה את החלטות ביה"ד" ולאחר ששוכנע כי "קיימת הסתה וניכור מחרידים שגורמים לילדה [המשותפת לצדדים] להתנכר ל[תובע]".

בנסיבות אלו הוריתי לצדדים, כמו גם ליועץ המשפטי לשיפוט הרבני (להלן: היועץ), להגיש את התייחסויותיהם באשר להחלטת בית הדין.

רקע הדברים

1. כעולה מהחומר שהובא לעיוני, המבקשת והמשיב נישאו בשנת 2013, הביאו לעולם ילדה משותפת (להלן: הקטינה) והתגרשו בשנת 2017. במסגרת הסכם הגירושין הוסכם כי הקטינה תהיה במשמורת של הנתבעת, וכי יקבעו זמני שהותה אצל התובע. ביום 4.1.2018 פנתה הנתבעת לבית הדין בבקשה לקיים את זמני השהות בין הקטינה לתובע במרכז קשר, זאת בטענה כי התובע נוהג כלפיה באלימות ובאימים, וביום 26.3.2018 נעתר בית הדין לבקשתה. בהמשך הוגשו שורת תסקירים ועדכונים מצד גורמי הרווחה בהליך אשר המליצו לאפשר זמני שהות נוספים של התובע והקטינה מחוץ למרכז הקשר. בית הדין אימץ המלצה זו בהחלטתו מיום 25.6.2018.
 2. ביום 14.3.2021 הגיש התובע תביעה לקיום זמני השהות, ובה טען כי לא פגש את הקטינה מזה שנה וחצי. בתגובה לכך, הורה בית הדין בהחלטתו מיום 21.3.2021 על חידוש המפגשים בין התובע לקטינה מחוץ למרכז הקשר.
 3. ביום 13.11.2022 התקיים דיון בהליך, בו העלה כל אחד מהצדדים טענות באשר להתנהלותו של האחר: הנתבעת טענה כי התובע נוהג כלפי הקטינה באלימות ואף ניסה להרעיל אותה; והתובע, מצדו, הכחיש את הטענות וטען כי הנתבעת מסיתה את הקטינה נגדו וגורמת לניכור כלפיו. בית הדין סבר כי התנהלות הנתבעת גורמת נזק לקטינה ועל רקע זה הורה בהחלטתו מיום 14.11.2022 על חידוש המפגשים בין התובע לקטינה, והתרה בנתבעת כי אם לא תפעל בהתאם להחלטת בית הדין, יוטל עליה קנס בסך אלפי שקלים. וכך צוין בהחלטה:
- "בית הדין מבהיר באופן נחרץ וחד משמעי כי לא יתן יד לניכור הורי והסתה. בית הדין מתרה ב[נתבעת] חד משמעית, כי אם בית הדין יסיק כי המשך ההסתה מתקיימת, וכי ה[נתבעת] משמיעה האשמות על ה[תובע] באוזני ה[קטינה] וכך יוצרת דמוניזציה של ה[תובע] בעיני ה[קטינה], או שאינה מקיימת את הסדרי השהות שייקבעו, היא תיקנס בחומרה

4. עם זאת, הנתבעת לא פעלה בהתאם להוראות אלו, ומשכך נדרש בית הדין ליתן החלטות נוספות בנושא. כך, בחודש ינואר 2023 עדכנה האפוסטרופסית לדין שמונתה לקטינה בהליך כי על אף שחלה התקדמות מסוימת ביחסים בין התובע לקטינה, הקטינה עודנה חוששת מפני התובע. בעקבות עדכון זה, ביום 12.1.2023 הנחה בית הדין את הנתבעת "להעביר מסר ברורה ל[קטינה] כי לא נשקפת כל סכנה מה[תובע] וכי כדאי לה להתחבר אתו".

5. בהמשך, לאחר קבלת עדכונים נוספים מטעם גורמי הרווחה והאפוסטרופסית לדין, נתן בית הדין ביום 23.3.2023 החלטה בה קבע כי הוא "מטיל את מלוא האחריות על ביצוע [זמני שהות] מחוץ למרכז הקשר על [הנתבעת] ועליה לדאוג לקיומן המלא ולשנות כיוון בשיחותיה עם ה[קטינה] ביחס [לתובע]". עוד הוסיף בית הדין כי ככל שהנתבעת לא תיישם את החלטתו הוא "ישקול בעת הצורך [הטלת] סנקציות מתאימות".

בהחלטה נוספת מיום 27.4.2023 ציין בית הדין כי "ככל ויתרשם שיש לפנינו השפעה שלילית של ה[נתבעת] על הקטינה בנוגע למפגשים עם ה[תובע], ביה"ד יורה על סנקציות מתאימות על מנת לשנות מידית את המצב". בו ביום, הוגש עדכון נוסף מטעם גורמי הרווחה בהליך ובו נמסר כי "ההתרשמות היא כי ה[נתבעת] מעבירה ל[קטינה] את תחושותיה הקשות כלפי ה[תובע]".

6. על רקע האמור, ביום 1.5.2023 ניתנה החלטת בית הדין, בה נקבע כי "האחריות לניכור הקשה הנוכחי כולה מוטלת על כתפי ה[נתבעת]". בהחלטתו ציין בית הדין כי לאורך השנים שבהן מתנהל ההליך, וחרף מעורבותם של גורמי הרווחה, לא חלה התקדמות מצד הנתבעת בכל הנוגע לקיום הקשר בין הקטינה לתובע, וכי הנתבעת ממשיכה להעביר מסרים שליליים לקטינה בנוגע לתובע ופועלת לסכל את הקשר שלה עמו. אי לכך, ועל מנת להבטיח שהנתבעת תפעל בהתאם להחלטותיו, החליט בית הדין להשית עליה קנס בסך 10 אלף ש"ח לאוצר המדינה מכוח סמכותו לפי סעיף 7א(א) לחוק כפיית ציות. כמו כן, הטיל בית הדין על הנתבעת הוצאות בסך 2,000 ש"ח לטובת התובע, והורה על "עצירת מידית של חוב מזונות, עבר הווה ועתיד". בהחלטתו הדגיש בית הדין את "אחריותה הישירה והמלאה של ה[נתבעת] לוודא כי נרקם קשר חיובי" בין התובע לקטינה, וקבע כי ככל שהנתבעת תמשיך למנוע את חידושו הוא "ישקול את המשך המשמורת [...] [ו]יורה על קנסות בסדר גודל גבוה הרבה יותר".

7. כמתואר בתגובת היועץ, ביום 2.5.2023 הורה בית הדין על הקפאת החלטתו בשל "פגמים פרוצדורליים" שנפלו בהליך הטלת הקנס, משלא ניתנה לנתבעת הזדמנות לנמק מדוע לא יוטל עליה קנס כאמור בסעיף 6(2) לפקודת בזיון בית משפט (להלן: הפקודה). בעקבות כך, ביום 7.5.2023 התקיים דיון במעמד הצדדים, במהלכו עמדה הנתבעת על טענתה כי היא אינה מסיתה את הקטינה נגד התובע וכי הקטינה אינה חפצה להתראות עם התובע בשל פחדיה ממנו. במהלך הדיון עמד בית הדין על תסקירי גורמי הטיפול שהוגשו בהליך והבהיר כי אלו מלמדים כי הנתבעת אינה מקיימת את החלטות בית הדין בנושא ומסיתה את הקטינה נגד התובע באופן המקשה על קיום המפגשים ביניהם.

8. ביום 8.5.2023 ניתנה החלטת בית הדין נושא ההליך שלפניי, בה אשרר בית הדין את החלטתו הקודמת מיום 1.5.2023. בית הדין קבע כי לאחר קיום דיון בהליך ושמיעת טענות הצדדים, הוא לא התרשם כי קיימת הצדקה לאי קיום החלטותיו על ידי הנתבעת וכי "שוכנע ביתר שאת כי קיימת הסתה וניכור מחרידים שגורמים ל[קטינה] להתנכר ל[תובע]".

9. להשלמת התמונה יצוין, כי ביום 28.5.2023 התקיים דיון נוסף בהליך שבו עדכנה האפוסטרופסית לדין כי "ה[נתבעת] עדיין בעמדה שה[תובע] מהווה סכנה ל[קטינה]" וכי לא התקיימה פגישה נוספת בין הקטינה לתובע מאז הוטל הקנס. כן המליצה האפוסטרופסית לדין על מינוי עובדת סוציאלית לפי סעיף 2(6) לחוק הנוער (טיפול והשגחה), התש"ך-1960, זאת בשל הערכתה כי מתקיימת "סכנה להתפתחות ה[קטינה]". בתום הדיון קיבל בית הדין, בהסכמת הצדדים, את המלצת האפוסטרופסית לדין.

טענות הצדדים

10. הנתבעת סבורה כי יש להורות על ביטול הקנס וההוצאות שהושתו עליה, כמו גם על ביטול ההחלטה בדבר עצירת תשלום המזונות מצד התובע. הנתבעת טוענת כי היא "לא הפרה ולו החלטה אחת של בית הדין", והגיעה עם הקטינה למפגשים במרכז הקשר בהתאם להוראות גורמי הרווחה. עוד נטען כי התובע "על דעת עצמו ביטל והפסיק את המפגשים עם הקטינה" וכי היא תפעל לקיום המפגשים ככל שהתובע יבחר לחדשם. הנתבעת מוסיפה וטוענת כי בית הדין "התעלם לחלוטין [בהחלטתו] ממצבה הנפשי וההתנהגותי של הקטינה" המקשה עליה בקיום המפגשים עם התובע. עוד טוענת הנתבעת כי הקנס שהוטל עליה אינו מידתי, שכן היא לא גרמה כל נזק לקטינה וכי אין להאשימה במצבה הנפשי של הקטינה בגינו היא אינה חפצה להיפגש עם התובע.

11. התובע, מצדו, סבור כי אין מקום להתערב בהחלטת בית הדין. התובע טוען כי בהליך שהתנהל בפני בית הדין הוכח שיש בהתנהלות הנתבעת לאורך השנים משום יצירת ניכור הורי חמור כלפיו, ומפנה בעניין זה לתסקירים שהוגשו על ידי גורמי הטיפול בהליך אשר ביקרו את התנהלות הנתבעת. לטענתו, בית הדין עשה מאמצים רבים למניעת הנתק בין התובע לקטינה ונתן לנתבעת "התראות אין ספור" בטרם הטלת הקנס ורק לאחר שאלו לא הועילו פנה בית הדין לשימוש בסנקציות. עוד מציין התובע כי התנהלותה של הנתבעת מביאה לפגיעה אנושה במערכת היחסים עם בתו הקטינה, ועל כן סבור כי הקנס מידתי ויש להותירו על כנו.

12. היועץ סבור אף הוא כי בנסיבות העניין לא קמה עילה להתערבות בהחלטת בית הדין. היועץ סבור כי הקנס הוטל כדין לאחר שניתנה לנתבעת הזדמנות סבירה לבצע את החלטות בית הדין ולאחר שבית הדין השתכנע מחוות הדעת ומתסקירי גורמי הטיפול שהונחו לפניו, כי הנתבעת גורמת לניכור בין הקטינה לתובע. על כן, לא נותרה בידיו ברירה אלא לנקוט בסנקציה שתביא לקיום הוראותיו. לטענת היועץ, החלטת בית הדין להשית קנס על הנתבעת נועדה להבטיח את טובת הקטינה, וניתנה בעקבות הפרות חוזרות של החלטות בית הדין בעניין קיום זמני השהות בין הקטינה לתובע. עוד טוען היועץ כי הקנס שהוטל על הנתבעת מידתי בנסיבות העניין, נוכח הנזק שנגרם לקטינה עקב התנהלות הנתבעת.

13. למען שלמות התמונה יצוין כי ביום 11.6.2023 הגישה הנתבעת הודעה בדבר צירוף "דו"ח אבחון פסיכודיאגנוסטי" שנערך לקטינה, וזאת לתמיכה בטענותיה בדבר מצבה הנפשי הקשה של הקטינה.

דיון והכרעה

14. לאחר שעיינתי בהחלטות בית הדין ובטענות הצדדים והיועץ, מצאתי לנכון לעשות שימוש בסמכותי מכוח

סעיף 7א(ב) לחוק כפיית ציות ולהורות על הפחתת הקנס. סעיף 7א(א) לחוק כפיית ציות קובע כי "לבית דין, כשהוא דן בענין שבשיפוטו, יהיו כל הסמכויות על פי סעיפים 6 ו-7 לפקודת בזיון בית המשפט, בשינויים המחוייבים". כפי שכבר נפסק, סמכותו של בית הדין לפי סעיף זה נועדה למנוע הפרות עתידיות של ההחלטה השיפוטית הנדונה ואין מדובר בענישה על הפרות שאירעו בעבר (בש"פ 1944/21 פלוני נ' פלונית, פסקה 7 (22.4.2021)). עוד נפסק כי יש להטיל סנקציות מכוח סעיף זה רק מקום שבו לא ניתן להביא לקיום ההחלטה באמצעים פוגעניים פחות, ורק ככל שהטלת הסנקציה עשויה להביא לקיום ההחלטה (בש"פ 7598/21 פלוני נ' פלונית, פסקה 8 (8.12.2021)).

15. מהחומר שהובא לעיוני עולה כי החלטת בית הדין ניתנה לאחר שבית הדין השתכנע כי הנתבעת פועלת באופן שמסכל את האפשרות לקיים את המפגשים בין התובע לקטינה. בית הדין התרה בנתבעת מספר פעמים - בדיון ביום 13.11.2022 ובהחלטותיו מיום 14.11.2022, מיום 23.3.2023 ומיום 27.4.2023 - כי יוטלו על הנתבעת סנקציות אם לא תקיים את החלטות בית הדין בעניין קיום זמני השהות בין הקטינה לתובע. חרף זאת, הנתבעת נמנעה במשך תקופה ארוכה מביצוע החלטותיו של בית הדין והוסיפה להערים קשיים על קיום המפגשים בין התובע לקטינה. על כן, הגיע בית הדין למסקנה, על יסוד עמדות גורמי הרווחה והאפוטרופסית לדיון שהובאו לפניו, כי על מנת להבטיח את טובת הקטינה ולכוף על הנתבעת לקיים את החלטותיו בעניין זמני השהות, אין מנוס מהטלת סנקציה כספית על הנתבעת. בנסיבות אלו, ובהינתן ההזדמנויות הרבות שניתנו לנתבעת לשנות מהתנהגותה, אני סבורה כי עצם השתת הקנס על הנתבעת מכוח סעיף 7א(א) לחוק כפיית ציות הייתה אכן מוצדקת (ראו והשוו: בש"פ 3592/19 פלוני נ' פלונית, פסקה 4 (18.6.2019); בש"פ 3412/22 פלוני נ' פלונית, פסקה 11 (6.2.2023) (להלן: בש"פ 3412/22)).

16. עם זאת, מצאתי לנכון לעשות שימוש בסמכותי לפי סעיף 7א(ב) לחוק כפיית ציות, ולהורות על הפחתת סכום הקנס שהושת על הנתבעת. אכן, כפי שכבר נפסק, תכליתן של הסנקציות המוטלות לפי הפקודה היא להכביד על המפר ולהביא לכפיית ציות עתידית של הצו השיפוטי שהופר (ראו, מני רבים: בש"פ 6609/21 פלוני נ' פלוני, פסקה 7 (12.10.2021); בש"פ 3060/20 פלוני נ' פלונית, פסקה 11 (18.6.2020) (להלן: בש"פ 3060/20)). עם זאת, הובהר כי "מטרה זאת דורשת גם שמידת ההכבדה או הקושי לא תחרוג מעל המידה הנחוצה כדי להשיג את הציות לצו" (ע"פ 8008/98 מינא נ' ז'ובינו, פ"ד נה(4) 481, 491 (2001)). בענייננו, בשים לב לכך שמדובר בסנקציה הראשונה שהוטלה על הנתבעת בגדרי ההליך דנן, אני סבורה כי יש להפחית את סכום הקנס ולהעמידו על 5,000 ש"ח.

17. לא נעלמו מעיני טענות הנתבעת באשר להחלטת בית הדין בדבר עצירת תשלום המזונות, אך סוגיה זו חורגת מגדר ההליך דנן המתקיים לפי סעיף 7א(ב) לחוק כפיית ציות, ומשכך אין מקום להידרש לסוגיה זו במסגרתו (ראו והשוו: בש"פ 4106/22 פלוני נ' פלוני, פסקה 11 (27.7.2022); בש"פ 4267/21 פלוני נ' פלוני, פסקה 7 (10.8.2021); בש"פ 3060/20, בפסקה 16). בדומה לכך, אין מקום להידרש במסגרת ההליך דנן להוצאות שפסק בית הדין לטובת התובע (ראו והשוו: בש"פ 7491/18 פלוני נ' פלונית, פסקה 8 (5.12.2018)). יתר הטענות שהעלתה הנתבעת בתגובתה בדבר הסיבות להימנעותה מקיום החלטות בית הדין, ובכללן טענתה בדבר מצבה הנפשי הקשה של הקטינה, נדונו ונדחו על ידי בית הדין, וההליך שלפניי אינו האכסניה המתאימה לבירורן (ראו והשוו: בש"פ 3412/22, בפסקה 12; בש"פ 8958/22 פלוני נ' פלונית, פסקה 13 (22.1.2023)).

18. סיכומי של דבר - אני מורה כי סכום הקנס שהוטל על הנתבעת בהחלטת בית הדין 8.5.2023 יופחת ויעמוד על סך של 5,000 ש"ח. יתר חלקי ההחלטה יעמדו בעינם.

ניתנה היום, כ"ט בסיון התשפ"ג (18.6.2023).

ה נ ש י א ה
